

Slovo života - Október 2016

Odpusť svojmu blížnemu, ak ti uškodil: lebo aj tebe odpustia viny, ak o to poprosíš.“ (Sir 28, 2)

V násilníckej spoločnosti, ako je tá, v ktorej žijeme, je odpustenie ťažkou témou. Ako sa dá odpustiť niekomu, kto rozbil rodinu, kto sa dopustil nevýslovných zločinov, alebo pri jednoduchších veciach tomu, kto sa dotkol našich citlivých osobných stránok, zničil nám kariéru alebo zradil našu dôveru?

Prvý inštinktívny popud je pomsta, odplatiť sa zlým za zlé, a tak rozbehnúť kolotoč nenávisti a agresivity, ktorý vedie k barbarskému správaniu v spoločnosti. Alebo prerušíme akékoľvek styky, zhromažďujeme v sebe zášť a nenávisť a tento postoj potom strpčuje život a kazí vzťahy. Božie slovo rázne zasahuje do rôznych konfliktných situácií a bez polovičatostí predkladá najnáročnejšie a najodvážnejšie riešenie: odpustenie.

Tentoraz tu máme výzvu od Ben Sira, jedného z mudrcov starých Izraelitov, ktorý poukazuje na nezmyselnosť počínania človeka, ktorý žiada Boha o odpustenie, ale sám nedokáže odpúšťať. V jednom zo starožidovských spisov čítame: „Komu (Boh) odpustí hriechy? Tomu, kto aj sám odpúšťa.“ Práve to nás učí aj sám Ježiš modlitbou, v ktorej sa obraciame na Otca: „Otče náš... odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom.“

Aj my robíme chyby a zakaždým chceme, aby sa nám odpustilo! Prosíme a dúfame, že opäť dostaneme možnosť začať znova, že nám ešte dôverujú. Ak to platí pre nás, nebude to takisto platiť aj pre druhých? Nemáme milovať blížneho ako seba samého?

Chiara Lubichová, ako trvalá podnecovateľka nášho porozumenia Slovu, k tejto výzve odpustiť poznamenáva: „Odpustenie však nie je zabudnutie, ktoré často znamená, že sa nechceme pozrieť skutočnosti do tváre. Odpustenie nie je ani slabosť, čiže nevšímať si bezprávie zo strachu, lebo ten, kto sa ho dopustil, je mocnejší. Odpustenie nespočíva ani v tom, že zľahčujeme to, čo je závažné, a označujeme za dobré, čo je zlé.“

Odpustenie nie je ani ľahostajnosť. Odpustenie je úkon vôle a jasného poznania, teda slobody, čiže spočíva v prijatí brata a sestry takých, akí sú, napriek zlu, ktoré nám spôsobili, podobne ako Boh prijíma nás hriešnikov napriek našim chybám. Odpustenie spočíva v tom, že neodpovedáme na urážku urážkou, v tom, že sa zachováme podľa Pavlových slov: „Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo.“

Odpustenie spočíva v tom, že tomu, kto ti spôsobil ujmu, poskytnieš možnosť, aby sa medzi vami vytvoril nový vzťah, čiže možnosť, aby ste, aj on, aj ty, začali nový život a v budúcnosti medzi vami nemalo posledné slovo zlo.

Slovo života nám bude pomáhať odolať pokušeniu hneď sa patrične odplatiť za utrženu nepravosť. Pomôže nám vidieť svojho „nepriateľa“ novými očami a rozpoznať v ňom brata, aj keď zlého, ktorý potrebuje niekoho, kto by ho miloval a pomohol mu zmeniť sa. To bude naša „pomsta láskou“.

A Chiara pokračuje: „Niektó však povie: „Ale to je ťažké!“ Áno, pravdaže. Ale v tom je krása kresťanstva. Nie nadarmo nasledujeme Boha, čo na kríži, keď zomieral, prosil Otca o odpustenie pre tých, čo mu spôsobili smrť. Treba mať odvahu. Začnime takto žiť. Uist'ujem vás, že to prináša pokoj, aký ste doteraz nezakúsili, a radosť, veľa netušenej radosti.“

Fabio Ciardi

[1] Porov. Babylonský Talmud, Megillah 28a.

[2] Mt 6, 12.

[3] Rim 12, 21.

[4] Costruire sulla roccia, Città Nuova, Rím 1983, s. 46-58.